

ĆWICZENIA FUNKCJI PERCEPCYJNO-MOTORYCZNYCH

ĆWICZENIA ROZWIJAJĄCE OGÓLNE SPRAWNOŚCI RUCHOWE Motoryka duża.

- ćwiczenia równowagi: chodzenie po narysowanej linii, ławeczce gimnastycznej, równoważni z pomocą rodzica i bez pomocy, chodzenie z wysokim unoszeniem kolan, skakanie obunóż, stanie, skakanie na jednej nodze, wchodzenie i schodzenie ze schodów - nogi wykonują ruch naprzemiennie;
- tory przeszkód;
- chody i marsze ze zmianą kierunku ruchu na określony sygnał dźwiękowy, wzrokowy;
- ćwiczenia orientacji kierunkowej związane z percepcją słuchową: zabawa w chowanego, skąd głos dochodzi, gdzie ptak śpiewa
- zagadki ruchowe: imitowanie i odgadywanie czynności, jako ćwiczenia wyobraźni i pamięci słuchowej
- zabawy wdrażające do gospodarowania własnymi ruchami i usprawniające koordynację ruchów; ćwiczenia rozmachowe obu ramion – ruchy płynne, ruchy zmienne, naśladowanie ptaków, samolotów itp.
- zabawy ruchowe zręcznościowe; toczenie, chwytanie i rzucanie różnych przedmiotów: piłek, woreczków;
- zabawy zręcznościowe: kręgle, pchełki, bierki;

ĆWICZENIA SPRAWNOŚCI MANULANEJ

- kreślenie ręką w powietrzu dużych, płynnych, swobodnych ruchów w kształcie fal, kół, ósemek itp. swobodne kreślenie, kreślenie razem z rodzicem;
 - kreślenie kredą na tablicy, pędzlem, węglem na dużych powierzchniach;
 - zamalowywanie farbami dużych płaszczyzn, dużym pędzlem, ruchami poziomymi, pionowymi;
 - zamalowywanie dużej przestrzeni ograniczonej konturem;
 - pogrubianie konturów dużych rysunków;
 - malowanie dużych form kolistych z zachowaniem kierunku pisania płynnym, ciągłym ruchem;
 - malowanie dużych form falistych i szlaczków;
 - montowanie konstrukcji z gotowych elementów – klocki;
 - układanki płaskie z zachowaniem stopniowania trudności – na wzorze, według wzoru i bez wzoru;
 - modelowanie – plastelina, modelina zaczynając od prostych form jak kulki, wałeczki do coraz bardziej złożonych wymagających łączenia różnych elementów;
-
- nawlekanie koralików, przewlekanie sznurków przez otworki;
 - zwijanie sznureczka wg wzoru np. spirali;
 - wycinanie z papieru z uwzględnieniem stopnia trudności – cięcie po linii prostej, falistej, wycinanie form geometrycznych i konturowych rysunków;
 - wycinanki – naklejanki z papieru;
 - wydzieranki – naklejanki;
 - łamanki papierowe – łódeczki, samoloty, czapeczki;
 - ćwiczenia sprawnych ruchów palców i rozluźniające napięcie mięśniowe – naśladowanie gry na pianinie, pisania na maszynie, strząsanie wody z palców, odtwarzanie rytmu deszczu;
 - stemplowanie;

ĆWICZENIA GRAFICZNE –usprawniające drobne ruchy ręki ułożonej w pozycji jak przy pisaniu

- pogrubianie konturów, czyli wodzenie po wzorze figur geometrycznych, konturów obrazków;
- rysowanie wzorów po śladzie kropkowym lub kreskowym;
- rysowanie za pomocą szablonów figur geometrycznych i nieskomplikowanych przedmiotów wg stopnia trudności: szablony wewnętrzne i zewnętrzne;
- kopiowanie rysunków przez kalkę techniczną;
- zamalowywanie kredkami małych przestrzeni;
- kreskowanie – wypełnianie konturów za pomocą kresek poziomych, pionowych;
- rysowanie szlaczków w zmniejszającym się stopniowo wymiarze;
- rysunki dowolne kredkami świecowymi lub ołówkowymi;

PERCEPCJA WZROKOWA

Ćwiczenia usprawniające funkcje analizatora wzrokowego powinny uwzględniać wszystkie jej aspekty: spostrzegawczość, analizę i syntezę, kierunkowość, pamięć wzrokową,

ANALIZA I SYNTEZA WZROKOWA

- wyodrębnianie elementów z całości - odnajdywanie na obrazku sytuacyjnym konkretnego przedmiotu, zaprezentowanego na pojedynczym obrazku - Pokaż mi, gdzie jest taki sam jak ten;
- odnajdywanie figur ukrytych na obrazku - Na tym obrazku schowało się 10 kwadratów, znajdź je i pokaż;
- dorysowywanie brakujących elementów na rysunku np. promieni słońca, płatków kwiatka itp.
- składanie całości z elementów wg wzoru - układanie klocków konstrukcyjnych wg. wzoru;
- składanie obrazka z części rozcinanego w obecności dziecka;
- odwzorowywanie niegraficzne - układanie wzorów tematycznych z figur geometrycznych np. słoneczko, domek; układanie wzorów atematycznych z klocków geometrycznych, patyczków, wg. wzoru;
- przeplatanie sznurowadła w dziurkowanej płytce wg. wzoru;
- odwzorowywanie graficzne na materiale tematycznym i atematycznym np.: kończenie rozpoczętego rysunku wg wzoru - deszcz z chmurki, rysowanie po śladzie figur geometrycznych, odwzorowywanie figur geometrycznych - Pokażę Ci obrazek - narysuj na kartce taki sam jak mój; rysowanie po śladzie szlaczków, kończenie rozpoczętego szlaczka;

ORGANIZOWANIE SPOSTRZEŻEŃ WZROKOWYCH

- wyszukiwanie wśród kilku obrazków tematycznych/atematycznych jednego różniącego się od pozostałych szczegółem;
- wyszukiwanie w zestawie obrazków jednego wskazanego na wzorze;
- segregowanie przedmiotów, figur geometrycznych wg. określonego kryterium - kolor, wielkość itp.
- dobieranie przedmiotów, figur, obrazków w pary na zasadzie podobieństwa;
- znajdowanie różnic między obrazkami - Te dwa obrazki różnią się kilkoma szczegółami, poszukaj jakimi;
- znajdowanie braków na obrazkach - Pokażę Ci kilka obrazków na których brakuje jakiegoś elementu, popatrz uważnie na każdy obrazek i powiedz czego tu brakuje;
- układanie domina;
- wyszukiwanie w rzędzie obrazków jednego, który różni się od pozostałych położeniem - Popatrz na ten rząd, to są parasolki, większość z nich jest narysowana w tę samą stronę, ale jedna jest odwrócona, pokaż mi którą; wyszukiwanie w rzędzie obrazków identycznego z pokazanym - Popatrz, tu jest rząd tulipanów, jeden tulipan jest taki sam jak mój, poszukaj pośród tych tulipanów, dokładnie taki sam jak ten;

- układanie wzorów z klocków (wg wzorów) - Popatrz na ten obrazek i zrób taki sam przy pomocy swoich klocków.
- dopasowywanie obrazków do konturów ich cieni.

PAMIĘĆ WZROKOWA

- odpoznawanie uprzednio eksponowanych obrazów wzrokowych: porównywanie uprzedniego układu przedmiotów z nowym: Co się zmieniło?
- reagowanie klaśnieciem na widok wcześniej widzianego obrazka, z kilku obrazków prezentowanych;
- odtwarzanie z klocków geometrycznych określonego wzoru np. budy;
- reprodukcja wzoru graficznego - Popatrz na ten obrazek (prezentujemy obrazek 10 sekund) i zapamiętaj, co na nim jest (chowamy wzór), a teraz narysuj co zapamiętałeś;
- popatrz na ten obrazek bardzo dokładnie i postaraj się jak najwięcej zapamiętać - prezentujemy obrazek. A teraz powiedz mi
- odtwarzanie z pamięci układów elementów: obrazków, przedmiotów;
- rozpoznawanie zmian ilościowych i jakościowych w układach elementów: Co tu się zmieniło?
- układanie obrazków w kolejności w jakiej były pokazywane;

PAMIĘĆ SŁUCHOWA

- powtarzanie cyfr;
- opowiadanie treści usłyszanych bajek;
- nauka na pamięć krótkich wierszyków;
- nauka na pamięć rymowanek;

ĆWICZENIA ROZWIJAJĄCE ORIENTACJĘ W SCHEMACIE CIAŁA I W PRZESTRZENI

- zabawy przed lustrem, wskazywanie i nazywanie części ciała;
- dotykanie różnych części ciała np. dotknij brody, ucha, brzucha itp.
- poruszanie wskazaną częścią ciała np. poruszaj głową, nogą, pomachaj ręką;
- pokazywanie części ciała z określeniami: - na górze mam głowę, włosy ... Co masz na górze?
- zadaniem dziecka jest wskazać i nazwać co ma na górze
- - na dole mam nogi, stopy ...
- - z przodu mam twarz, oczy, brzuch, kolana
- - z tyłu mam plecy, pupę
- - „tu mam bok” - Co masz z boku? - zadaniem dziecka jest wskazać i nazwać co ma z boku - uszy, ręce;
- ćwiczenia ruchowe z użyciem określonych przyimków (na, pod, za, obok itp.) - kładziemy ręce na głowie, ramionach; wyciągamy ręce przed siebie, chowamy ręce za siebie; kładziemy ręce obok (w siadzie skrzyżnym), wyciągamy nogi przed siebie itp. (w siadzie skrzyżnym);
- ćwiczenia w różnicowaniu prawej i lewej strony - na początku można założyć dziecku frotkę, np. na prawy nadgarstek, lub dwie kolorowe frotki np. frotkę czerwoną na lewy, frotkę żółtą na prawy; jeśli dziecko ma kolor z różnicowaniem strony to odwoływać się do koloru frotki np. podnieś prawą rękę do góry - kolor żółty;
- rzucanie piłki i nazywanie kierunku: góra, dół, przód, tył, bok;
- układanie woreczków: obok siebie, przed sobą, na głowie, pod pupą, za plecami itp.
- rozumienie i wykonywanie ćwiczeń z przyborem lub bez: stań przede mną, stań do mnie tyłem, przodem, bokiem;
- idź do przodu, do tyłu, w bok, w prawą stronę, w lewą stronę;
- weź piłkę, stań przed piłką, za piłką, obok piłki;

- podnieś piłkę do góry, połóż na podłodze, schowaj do pudełka, poturlaj pod krzesłem, rzuć piłkę do góry, rzuć piłkę do mnie itp.
- zabawy w chowanego - dziecko ma odszukać schowany przedmiot - szuka kierowany poleceniami - Idź dwa kroki do przodu, jeden krok w prawo, teraz w przód itp.
- zabawy kierunkowe ciepło - zimno;
- układanie obrazków wg instrukcji słownej: po lewej, po prawej, na górze, na dole, wskazywanie obrazków o określonym położeniu, samodzielne określanie ich położenia;

ĆWICZENIA FUNKCJI SŁUCHOWEJ NA PODSTAWIE DŹWIĘKÓW OTACZAJĄCEGO ŚWIATA, MUZYKI I DŹWIĘKÓW MOWY (ĆWICZENIA WRAŻLIWOŚCI SŁUCHOWEJ, ĆWICZENIA RYTMICZNE, ĆWICZENIA SŁUCHU FONEMATYCZNEGO I FONETYCZNEGO)

- wysłuchiwanie i różnicowanie dźwięków dochodzących z najbliższego otoczenia i ich lokalizacja: szmery, szelesty stuknięcia;
- różnicowanie i rozpoznawanie głosów przyrody: zwierząt, ptaków, szumu deszczu;
- rozpoznawanie odgłosów wydawanych przez upadające, uderzające o siebie przedmioty: klucz, klocek, łyżeczka oraz przesypywanych: kasza, groch, piasek;
- rozpoznawanie i różnicowanie dźwięków wydawanych przez instrumenty oraz lokalizacja tych dźwięków: skąd pochodzi dźwięk;
- różnicowanie wysokości, natężenia, barwy dźwięku;
- odtwarzanie struktur rytmicznych: terapeuta wystukuje określony układ, a dziecko powinno powtórzyć to samo;
- odtwarzanie przestrzenne układów rytmicznych: terapeuta wystukuje rytm, dziecko układa klocki – taką samą liczbę z zachowaniem właściwych odstępów;
- odtwarzanie rytmiczne układów przestrzennych: terapeuta prezentuje układ przestrzenny na planszy za pomocą klocków, dziecko wystukuje;
- zabawy ruchowe ze śpiewem, klaskaniem lub wygrywaniem rytmu melodii na instrumentach perkusyjnych;
- rozpoznawanie czy dwa podane wyrazy się rymują;
- wyszukiwanie spośród podanych wyrazów par wyrazów rymujących się;

Ćwiczenia słuchu fonematycznego, analizy i syntezy słuchowe

- podział wyrazów na sylaby wg stopnia trudności;
 - liczenie sylab w wyrazach;
 - porównywanie liczby sylab w wyrazach;
 - tworzenie wyrazów rozpoczynających się od podanej sylaby;
 - rozpoznawanie w wyrazie określonej sylaby i ustalanie miejsca jej położenia (pierwsza, druga, trzecia);
 - synteza sylab podanych ze słuchu;
-
- rozpoznawanie określonej głoski w nagłosie (zawsze zaczynamy od samogłosek, kiedy dziecko dobrze słyszy samogłoski przechodzimy do wyrazów rozpoczynających się spółgłoską) : Pokaż obrazek w którego nazwie słyszysz na początku a;
 - rozpoznawanie obrazków na podstawie pierwszych głosek ich nazw: Kto ma obrazek którego nazwa zaczyna się na a;
 - wyodrębnianie pierwszej głoski w wyrazach: Jaką głoskę słyszysz na początku wyrazu?
 - dobieranie par obrazków wg pierwszej głoski;
 - tworzenie wyrazów rozpoczynających się od danej głoski;
 - rozpoznawanie określonej głoski w wygłosie wyrazów: Podaj mi obrazek którego nazwa kończy się na s;

- rozpoznawanie obrazków na podstawie ostatnich głosek ich nazw;
- wyodrębnianie ostatnich głosek w nazwach obrazków, w dalszych ćwiczeniach bez obrazków;
- rozpoznawanie obrazków kończących i rozpoczynających się tą samą głoską: dobieranie odpowiednich par obrazków, segregowanie ich ze względu na pozycje danej głoski w wyrazie (nagłos, wygłos);
- rozpoznawanie samogłosek w śródgłosie;
- różnicowanie głosek opozycyjnych np.: domek - Tomek, kura - góra itp.
- synteza głosek podanych ze słuchu;

ĆWICZENIA W CZYTANIU I PISANIU

1 Ćwiczenia w czytaniu powinny być prowadzone systematycznie najlepiej codziennie a przynajmniej co drugi dzień. / dłuższe przerwy są niekorzystne /.

2. Ćwiczenia te nie mogą być długotrwałe, bo czytanie i pisanie jest trudne dla naszych dzieci i szybko się przy nich męczą.

Głośnie czytanie nie powinno trwać dłużej niż 10-15 minut, resztę może dziecko przeczytać po cichu, ale zawsze musi opowiedzieć to co przeczytało.

- Jeśli chce czytać dłużej, to nie trzeba mu zabraniać, ale nie wolno do tego zmuszać.
- Jeśli czytanki zadane w szkole są dłuższe i widzimy, że dziecko jest zmęczone, to nie trzeba zmuszać do dalszego czytania. Lepiej prze-czytać mu głośno czytanke do końca, a za chwilę, kiedy odpocznie spróbować przeczytać razem z nim tę czytanke.
- Jeśli czytanka jest zbyt długa należy wybrać tylko fragment do nauki płynnego czytania. Pisanie powinno być również krótkotrwałe. Razem czytanie i pisanie nie powinno zająć więcej niż 35 minut.

3. Ćwiczenia muszą przebiegać w spokojnej i pogodnej atmosferze.

Nie wolno na dziecko krzyczeć ani denerwować się, bo wtedy straci chęć do pracy. Trzeba natomiast cierpliwie zachęcać. Ćwiczenia po-winien prowadzić ten z rodziców, który jest bardziej spokojny.

ĆWICZENIA W CZYTANIU

Czytanie we dwoje.

Przeprowadzamy je wtedy gdy dziecko ma duże trudności, np. czyta po głosce, ma trudności ze składaniem tych głosek w sylaby i w zda-nia. Czytamy wówczas razem z dzieckiem, ale głos dorosłego musi być cichy, gdyż stanowi tylko tło, na którym głos dziecka będzie wyraźniej słyszany. / pamiętajmy o tym, że to dziecko ma się nauczyć czytać nie dorosły/. Czytać trzeba powoli ale tak, aby nie dzielić wyra-zów lecz starać się odczytywać je w całości. Można przy tym wyrazy rozciągać, tak jakbyśmy chcieli je śpiewać. W miarę uzyskiwania wprawy głos dorosłego będzie stopniowo zanikał / będzie coraz bardziej cichy, aż do szeptu/, a śpiewane zaciąganie będzie ulegało skróceniu. W ten sposób doprowadzimy dziecko do samodzielnego poprawnego czytania.

Czytanie pod kontrolą.

Przeprowadzamy, gdy dziecko już nie głoskuje i potrafi czytać samodzielnie lecz nie całkiem poprawnie. Dziecko czyta powoli, a dorosły poprawia jego błędy, poleca przeczytać zdanie jeszcze raz, pilnuje aby dziecko czytało dokładnie całymi wyrazami, przestrzegało znaków

interpunkcyjnych, czytało z właściwą intonacją. Jeżeli w porę nikt nie poprawi jego błędów, to te błędy utrwalą się i dziecko nie nauczy się poprawnie czytać. W czasie czytania we dwoje i pod kontrolą wskazane jest, aby dziecko posługiwało się zakładką. To ona prowadzi wzrok dziecka, reguluje tempo czytania i kierunek ruchów gałki ocznej.

Czytanie sposobem łączonym.

Poprowadzimy w ten sposób, że dziecko czyta najpierw głośno pod kontrolą dorosłego np. przez 10 minut, a kiedy widzimy, że już się zaczyna męczyć, polecamy aby pozostał część przeczytało po cichu. Następnie opowiada przeczytaną treść. Pamiętajmy o tym, że zawsze po każdym czytaniu dziecko opowiedziało to, co przeczytało. Możemy mu zadawać pytania pomocnicze do tekstu lub kazać wskazać jakiś fragment opowiadający o danym zdarzeniu. Kiedy już opowie treść przeczytanego tekstu, możemy mu zaproponować, aby narysowało lub namalowało obrazek związany z treścią czytanki - trzeba przy tym zawsze zainteresować się tym obrazkiem, porozmawiać z dzieckiem na jego temat.

Czytanie sposobem kombinowanym.

Stosujemy po to aby uniknąć uczenia się tekstu na pamięć. Można czytać z dzieckiem na przemian tzn.; jedno zdanie prowadzący, a jedno dziecko, lub każemy czytać tekst wyrazami od końca, lub też każemy czytać co drugi wyraz. W ten sposób dziecko nie zapamiętuje bezwiednie początku lub całości tekstu ale skupia się na poszczególnych wyrazach.

W nauce czytania możemy wykorzystywać różne teksty. Mogą to być czasopisma, komiksy, program telewizyjny, krzyżówki. Wszystko to co ma związek z czytaniem.

Wykorzystujmy każdą okazję do ćwiczeń w czytaniu np.; idąc na zakupy każmy dziecku odczytać nazwy produktów, ulic, nazwisk na budynkach itp. Wykorzystujmy różne okazje, a da to na pewno rezultaty.

I. PISANIE Z PAMIĘCI

Ćwiczenia w pisaniu z pamięci stosujemy, gdy dziecko opanowało już umiejętność zapisywania i odczytywania wyrazów. Przebiegać one powinny w następującej kolejności:

1. Dziecko odczytuje zdanie wybrane do pisania (podpis pod obrazkiem, krótkie zdanie z elementarza).
2. Liczy na palcach wyrazy w nim zawarte wymawiając je głośno.
3. Spoglądając na wzór, układa całe zdania z liter ruchomego alfabetu.
4. Każdy wyraz dzieli na litery, wymawiając odpowiednie głoski i biorąc każdą literę do ręki. Klaszcze tyle razy, ile jest liter w wyrazie, albo stuka ołówkiem o stół.
5. Składa zdania z powrotem i odczytuje je jeszcze raz całe.
6. Każdy wyraz dzieli na sylaby, a następnie wyklaskuje (wystukuje) liczbę sylab w wyrazie.
7. Zasłania zadanie kartką papieru i pisze w zeszycie, dyktując sobie półgłosem po sylabie.
8. Porównuje zapis z tekstem i poprawia samodzielnie ewentualne błędy.
9. Mama (tata) kontroluje poprawność zapisu.

Jednorazowa dawka pisania z pamięci nie powinna przekraczać 2 – 3 zdań. W miarę uzyskiwania efektów odchodzimy stopniowo od początkowych etapów (np. układania z ruchomego alfabetu)

II. PISANIE ZE SŁUCHU

Ćwiczenia w pisaniu ze słuchu stosujemy, gdy dziecko umie już poprawnie pisać z pamięci.

1. Mama (tata) czyta dziecku głośno całe dyktando (3 – 4, potem więcej zdań) i sprawdza, czy dziecko zrozumiało treść.
2. Czyta pierwsze zdanie, dziecko powtarza i liczy na palcach wyrazy (na początku nie powinno być więcej jak 3 – 4 wyrazy).
3. Trudniejsze wyrazy dziecko układa z ruchomego alfabetu albo (starsze) wyszukuje w słowniku.
4. Dzieli te wyrazy na litery i sylaby.
5. Prowadzący ćwiczenie powtórnie czyta całe zdania, a potem zasłania ułożony trudny wyraz (lub zamyka słowniczek).
6. Dziecko zapisuje całe zdanie, a mama (tata) sprawdza, czy napisało dobrze i poleca poprawić błędy (dziecko pisze ołówkiem). Pamiętajmy o tym, że dyktując trzeba wyraźnie wymawiać każdy wyraz, aby dziecko mogło usłyszeć wszystkie głoski w każdym wyrazie.

TRENING ORTOGRAFICZNY

Uczeń **zakłada zeszyt do DOMOWEGO TRENINGU ORTOGRAFICZNEGO**. Należy także zaopatrzyć się w teksty dyktand z pełnymi wyrazami, nie takimi w których uzupełnia się luki.

Trening należy prowadzić systematycznie, tzn. 2-3 razy w tygodniu dziecko pisze wskazaną formę. Należy przy tym zaznaczyć która to forma (pisanie ze słuchu czy z pamięci) oraz obok napisać datę.

Cały tekst pisany w danym dniu to 3 zdania (a nawet 2 jeżeli są długie). Gotowe teksty z książek dzielimy po prostu na krótkie fragmenty.

PISANIE ZE SŁUCHU (DYKTANDO)

1. Dorosły dyktuje po jednym zdaniu, a dziecko zapisuje.
2. Dziecko samodzielnie sprawdza poprawność napisanych zdań porównując je ze wzorem (tekstem dyktanda w książce z której dyktował dorosły).
3. Błędnie zapisane litery przekreśla i nad nimi zapisuje poprawną literkę
4. Niżej dokonuje poprawy z komentarzem ortograficznym.

PISANIE Z PAMIĘCI

1. Uczeń czyta pierwsze zdanie przeznaczone do zapisu. Uczy się go na pamięć, stara się również zapamiętać pisownię wyrazów w nim występujących.
2. Zakrywa to zdanie i pisze je w zeszycie z pamięci.
3. Podobnie postępuje z drugim i ewentualnie trzecim zdaniem.
4. Dziecko samodzielnie sprawdza poprawność napisanych zdań porównując je ze wzorem (tekstem z książki z której czytało zdania do zapisu).
5. Błędnie zapisane litery przekreśla i nad nimi zapisuje poprawną literkę
6. Niżej dokonuje poprawy z komentarzem ortograficznym.

POPRAWA Z KOMENTARZEM ORTOGRAFICZNYM

Pod każdym treningiem dziecko dokonuje poprawy pracy. Wypisuje w słupku te wyrazy które

napisało błędnie i uzasadnia ich pisownię. W ten sposób ćwiczy nie tylko spostrzegawczość, czujność ortograficzną i poprawne nawyki ruchowe, ale też utrwała znajomość zasad ortograficznych.

PRZYKŁADY:

brzoza – rz po b; po spółgłosce „b” piszemy „rz”

żółty – „ó” niewymienne, do zapamiętania (dobrze jest podać tu wyrazy pokrewne - żółtko, żółknąć, żółciutki, zażółcony, pożółkły itp.)

Kraków – końcówka –ów

siódemka – siedem; ó:e; „ó” wymienia się na „e”

słodki – słodczy

ołówkom – w liczbie mnogiej w celowniku piszemy – om

Przygotowała:
Terapeuta pedagogiczny Joanna Hernik